

İlkokul İngilizce Dersinde Ters Yüz Sınıf (Flipped Classroom) Modeli Uygulamasının Değerlendirilmesi

Evaluation of Flipped Classroom Model in Primary School English Courses

Recep KAHRAMANOĞLU *

Mustafa ŞENEL **

Öz

Bu çalışma 2015-2016 eğitim öğretim yılında Gaziantep ilinde bulunan bir özel ilkokulun dördüncü sınıf İngilizce dersinde uygulanan ters yüz sınıf (flipped classroom) öğrenme modelinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Nitel bir durum çalışması olarak yürütülen araştırmada İngilizce öğretmeninin ve yirmi yedi öğrencinin görüşleri ve araştırmacının gözlemleri vasıtasıyla ters yüz sınıf öğrenme modelinin ilkökul öğrencileri için uygunluğunun ve etkililiğinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Uygulayıcı öğretmen bu yeni modelin uygulanması sürecinde edmodo, yourlearningplace ve youtube gibi çevrimiçi programlardan faydalanmıştır. Sonuç olarak öğrenciler ters yüz sınıf uygulamasını farklı ve eğlenceli bulurken, uygulayıcı öğretmen ters yüz sınıf modelinin her ne kadar örnekleme oluşturan ilkökul sınıf seviyesi için uygun olmasa da keyifli bir çalışma olduğunu, öğrencilerin öğrenme şevkini artırdığını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ters Yüz Sınıf, İngilizce Dersi, Dersin Değerlendirilmesi

Abstract

This study has been conducted in 2015-2016 education year in a private primary school located in Gaziantep, Turkey. It has been aimed to evaluate flipped classroom learning model which has been implemented at a fourth grade English lesson. It is a qualitative research and the method is a case study. Through the study it has been evaluated if the flipped classroom model is appropriate and effective for the primary school students according to implementer English teacher's and her twenty seven students' opinions and the researcher's observation. The implementer English teacher has used online programs such as edmodo, yourlearningplace and youtube during the process of using the new learning model. Consequently, while the students have found flipped classroom learning model different and entertaining, the implementer teacher has stated that the model is however inappropriate for the primary school level, it is also a joyous study and it increased the students' learning eagerness.

Keywords: Flipped Classroom, English Lesson, Evaluation of the Course

GİRİŞ

Toffler (1980), insanlığın kronolojik değişimini üç dalga halinde sıralar. Birinci dalga tarım toplumu, ikinci dalga sanayi toplumu ve üçüncü dalga ise bilgi toplumdur (Akt. Saygılı, 2013). İkinci dünya savaşı sonrasında çok hızlı değişimler medya gelmiştir ve çok farklı bir dünya ortaya çıkmıştır (Akın, ?). Savaş sonrasında ekonomik, kültürel, sosyolojik yepyeni bir dönem başlamıştır. Tarım toplumundan sanayi toplumuna ve daha sonra da bilgi ve teknoloji toplumuna doğru ilerleyen süreçte amaçları, duyguları ve ihtiyaçları her dönemde değiştiği için kuşaklar arası farklılıklar birbirinden farklı nesillerin yetişmesine neden olmuştur. X ve Y

* Dr. Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Gaziantep-Türkiye, recepkahramanoglu@gmail.com

** Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, Gaziantep-Türkiye, mustafashenel@gmail.com

kuşaklarından sonra kimi kaynaklara göre 1995, kimi kaynaklara göre ise 2000 yılı sonrasında doğmuş olanları Z kuşağı olarak adlandırılmaktadır (Taş, Demirdöğmez, Küçüköğlü, 2017). Bu nesle internet kuşağı da denilebilir. X ve Y için teknoloji ne kadar dışsal bir faktör ise Z kuşağı için teknoloji o kadar içsel bir faktördür. Prensky (2001) bu kuşağı “dijital yerliler” (digital natives) olarak betimler. Bu dijital yerlilerin öğretmenleri ise “dijital göçmenler” (digital immigrants) şeklinde tanımlanmaktadır. Dijital yerlilerin her anlarında teknoloji ile iç içe bir yaşam tarzları vardır. Öğrenme sürecinde de teknoloji onların en önemli aracıdır. Bu perspektiften bakılacak olursa 7 - 18 yaş grubunu oluşturan öğrencilerin eğitiminde teknolojiden istifade etmek bir öğretmenin en etkili yöntemlerinden biri olması muhtemeldir.

Teknoloji, bilhassa bilişim teknolojisi uzakları yakın etmek gibi bir fonksiyona sahiptir. Okul sadece dersliklerin olduğu bina olmak zorunda değildir. Okul, internetin olduğu her yer olabilme şansına sahiptir çünkü internet, bilgi toplumlarını oluşturan insanların en değerli öğrenme ortamı özelliğini taşımaktadır (Kaya, 2002). İnternet üzerinden sanal sınıflar oluşturarak okulda olduğu gibi evde, kafede veya istenen her yerde derslerin, ödevlerin ve hatta sınavların yapılabilmesi artık mümkündür. Çevrimiçi eğitim modelleri millenyum öncesinde öngörüldüğü gibi okulun bir alternatifi değil, bilakis okula destek sağlayan bir eğitim materyali olarak kullanılmaktadır.

“Ters yüz sınıf” veya bazı alanyazına göre “döndürülmüş sınıf” (flipped classroom) terimi ilk kez 2006 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nin Colorado eyaletinde bulunan Woodland Park Lisesi kimya öğretmenleri Bergman ve Sams tarafından duyurulmuştur (Yoshida, 2015). Bu farklı çalışma ile Bergman ve Sams sınıf içerisinde daha fazla yapılandırmacı etkinliklere zaman ayırabilmeyi amaçlamışlardır. Bu yeni modeli, geleneksel olarak okulda yapılanın evde, evde yapılanın da okulda yapılması olarak kısaca tanımlayabiliriz (Bergman ve Sams, 2012). Ters yüz sınıfın iki önemli bileşeni vardır: “Sınıf dersi öncesi uygulamalar” ve “Sınıf içi aktif eğitim etkinlikleri” (Kara, 2016).

Çevrimiçi eğitim, harmanlanmış öğrenme ve uzaktan eğitim programları ters yüz sınıf uygulaması ile karıştırılmaktadır (Hamdan, McKnight, McKnight, Arfstrom, 2013). Oysa ki online eğitimde öğrenci ile öğretmen hiç yüz yüze gelmemektedir. Uzaktan eğitimde de öğretmen ile öğrenci etkileşimi yok denecek kadar azdır. Bu perspektiften bakıldığında ters yüz sınıf uygulamasına en yakın model harmanlanmış öğrenmedir. Harmanlanmış öğrenme her ne kadar içerisinde çevrimiçi bir unsur barındırıyor olsa da bilişim teknolojileri ile yapılan etkinlikler öğretmen - öğrenci iletişimi çerçevesinde daha çok sınıf içerisinde yapılmaktadır (Allen, Seaman, & Garrett, 2007).

Yapılandırmacı yaklaşımın olmazsa olmazlarından olarak sayılabilecek öğrenci merkezli eğitim ve eğitim materyallerinin etkin bir biçimde kullanılması bu yeni modelin de aynı zamanda güçlü yönlerinden birisidir. Öğrenci merkezli eğitim genellikle öğretmen-merkezli eğitimin zıttı veya karşıtı olarak tanımlanır (Michael, 2006). Öğretmen merkezli eğitimde öğretmen öğrencileri için bilgi keşfi yolunu açan değil, bilgiyi doğrudan verendir. Geleneksel yaklaşımda öğretmen etken bir role sahip iken öğrenciler pasif bir rol üstlenirler. Ters yüz sınıf modeli özellikle sınıf içi etkinliklerinde öğrencilerin son derece aktif olmalarına yardımcı olmaktadır. Evde bilişim teknolojilerinin eğitsel faaliyetler için kullanılması ve ters yüz sınıf uygulaması sayesinde sınıfta yaratılan fazladan zamanın etkinlikler, projeler ve deneylerle zenginleştirilmesi hem interaktif öğrenme hem de materyallerin etkin kullanımı açısından önemli bir diğer etkidir.

Öğretmenin bir araç olarak bilişim teknolojisini kullanmasının pek çok yararı vardır: Öğrencilerinin aktif katılımları için bir fırsattır, verilen eğitimde kaliteyi artırır, zamandan tasarruf eder, öğrencilerin motivasyonunu artırır ve aynı zamanda öğrencilerin teknolojiyi doğru kullanmalarını teşvik eder (Karahana, 2001).

Bilişim teknolojilerinin eğitimde aktif olarak kullanıldığı en yaygın öğretim modeli harmanlanmış öğrenme (blended learning) modelidir. Harmanlanmış öğrenme modelinde

okulda öğrenilen bilgilerin okul dışında yapılan çevrimiçi etkinliklerle zenginleştirilmesi ve desteklenmesi yönünde çalışmalar yapılır. Oysa ters yüz sınıf modelinde bunun tam tersi bir durum söz konusudur. Bu modelde öğrenci okul dışında çevrimiçi derslerle öğrenmenin sorumluluğunu bizzat kendisi alır. Öğrenci videolar ve çalışma sayfalarıyla konuyu öğrenmiş olarak okula gelir. Okul, öğrencinin öğrendiği bilgileri pekiştirdiği ve sınıf arkadaşlarıyla birlikte uygulamalar, etkinlikler gerçekleştirdiği bir yerdir.

Bergmann, Overmayer ve Wilie (2011), ters yüz sınıf modelini şu şekilde tanımlamışlardır: Öğretmen ve öğrenci etkileşimini artıran; öğrencilerin öğrenmenin sorumluluğunu üstlendikleri; öğretmenlerin kılavuzluk ettiği; derse herhangi bir nedenle gelemeyen öğrencilerin eksiklerini kolaylıkla telafi edebildikleri; ders içeriğinin kalıcı olduğu; yapılandırmacı bir modeldir (Kaya ve Özkeş, 2015).

Toto ve Nguyen'a (2009) göre ters yüz sınıf modeli sayesinde öğretmen sınıfta zaman bulamadığı diğer modelleri de uygulama fırsatı yakalamış olur. Böylece öğretmen, işbirlikli öğrenme, proje tabanlı öğrenme, problem tabanlı öğrenme ve laboratuvar çalışmaları gibi etkinlikleri uygulamak için daha etkin bir zaman edinmiş olur.

Ters yüz sınıf ortamı oluşturmak için öğretmenin ek çalışmalar yapması elzemdir. Ders anlatımı videolarını bulmak ve hatta oluşturmak, sanal sınıf ortamı düzenlemek, öğrencilerle çevrimiçi etkileşimli görüşmeler yapmak, ödev ve çalışma sayfalarını online olarak öğrencilere ulaştırmak ters yüz sınıfın birinci safhasıdır. İkinci safhasında öğretmen sınıf içindeki ders sürecinde öğrenilen bilgilerin aktif öğrenme yöntemleriyle pekiştirilmesini ve kazanımların oluşmasını sağlar (Kara, 2016).

Ters yüz sınıf uygulama örnekleri

ABD'nin Minnesota eyaletinde bulunan Byron Lisesi eyalet sınavlarında matematikte çok düşük sonuçlar almaktayken 2009 yılı itibariyle ters yüz sınıf modeline geçmiş ve her yıl giderek başarısını daha da artırmıştır. 2009 yılından 2011 yılına kadar okulun matematik başarı ortalaması 13 puan artmıştır. Aynı dönemde eyalet ortalaması sadece 7 puan artmıştır (Fulton, 2012).

Detroit'te bulunan Clintondale Lisesi okul müdürünün öncülüğünde 2010 yılı itibariyle ters yüz sınıf uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama bu yeni modelin bir avantajını daha ortaya koymuştur: Dokuzuncu sınıf öğrencilerinde uygulanan bu yeni model ile iki yıl içerisinde hem öğrencilerin başarısı artmış hem de okuldaki disiplin sorunlarında sayıca 736'dan 187'ye yüzde 74 oranında çok büyük bir azalma meydana gelmiştir.

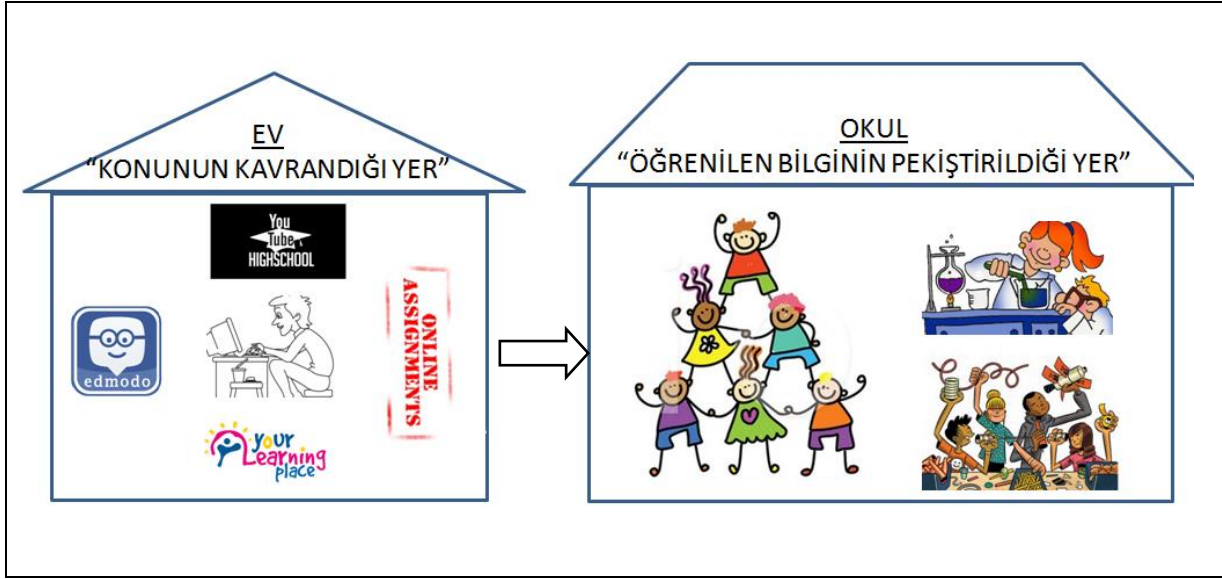
Ters yüz sınıf uygulamasının bir diğer faydası da Federal Lozan Polyteknik okulu öğrencilerinin çevrimiçi aldıkları testleri (quiz) tekrar tekrar çözme imkanı ile hem puanlarını yükseltebildikleri hem de takip eden sınavlarda daha yüksek notlar aldıkları görülmüştür. Martin Odersky, pek çok öğrencinin puanını 100'e çıkartıncaya kadar aynı testleri çözdüklerini ve böylece kalıcı öğrenmenin meydana geldiğini ifade etmektedir. Yalnızca test çözümü değil aynı zamanda videoları da istedikleri zaman seyredibilmeleri ve hatta bu alışkanlığı kazandıktan sonra kendi ders videolarını oluşturmaları, başka kaynaklardan videolar yoluyla öğrendiklerini pekiştirmeleri öğrencilere büyük bir avantaj sağlayacağı kesindir.

Arizona Horizon Lisesi fizik öğretmeni Sandy Harness ters yüz sınıf modeli sayesinde öğrencilerine evden de yardımcı olabildiğini, yaptığı işin hem niceliksel hem de niteliksel olarak büyük bir gelişim kaydettiğini ifade etmektedir. Öğrencilere sınıf içerisinde ders anlatımına ayırdığı zamanı da azalttığını söylemektedir (cisco.com).

Phoenix Explorer Ortaokulu öğretmeni Carola Mantana ters yüz sınıfın bir başka versiyonu olan hybrid-flipped learning modeli ile okula devam edemeyen öğrencilerine çevrimiçi videolar, ders anlatımları, ödevler ve testler ile ulaşmaya çalıştığını ve bu sürecin gayet iyi devam ettiğini, öğrencilerinin puanlarının beş puan arttığını ifade etmektedir (cisco.com).

Çevrimiçi uygulama özellikle derse bir şekilde devam edemeyen öğrencilerin geride kalmaması için önemli bir fırsattır.

Ters yüz sınıf modeli

Şekil 1. Ters yüz sınıf şeması.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Gaziantep ilinde bulunan bir özel ilkokulun dördüncü sınıf şubesinde öğrenim gören 27 öğrenci ve ters yüz sınıf öğrenme modelini uygulamakta olan bir İngilizce öğretmenin bu uygulama ile ilgili görüşlerini almak ve ders sürecinde gözlem yaparak bu yeni modelin ilkokul öğrencileri düzeyinde ne kadar etkili olabileceğine dair bir değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde şu sorulara yanıt aranmıştır:

Ters yüz sınıf uygulaması konusunda uygulayıcı öğretmenin görüşü nasıldır?

Ters yüz sınıf uygulaması konusunda öğrencilerin görüşleri nasıldır?

Ters yüz sınıf uygulaması konusunda araştırmacının gözlemleri nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın deseni

Araştırma nitel bir çalışma olarak durum çalışması deseniyle oluşturulmuş ve yürütülmüştür. Park'a göre durum çalışması insanların arasına karışarak onların deneyimlerini yerinde incelemektir. Durum çalışmasının en büyük kusuru tek bir çalışmadan genellemeye ulaşmasıdır. Durum çalışmalarında araştırma soruları geliştirilirken "nedir?" veya "nelerdir?" yerine "nasıldır?" soru kelimesi tercih edilmelidir. Nitel çalışmalarda gözlem, görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama yöntemleri kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu çalışmada araştırmacı tarafından gözlem yapılmıştır, uygulayıcı İngilizce öğretmeni ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 27 öğrencinin görüşleri alınmıştır. Bu uygulamanın öğrencilerin başarısına etkisi araştırma içerisine alınmamıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın verileri 2015 - 2016 eğitim öğretim yılında Gaziantep ilinde faaliyet gösteren bir özel okulda toplanmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan benzeşik örnekleme yolu ile çalışma grubu oluşturulmuştur. Büyükoztürk (2012), benzeşik örnekleme, araştırmanın

problemiyle ilgili olarak evrende yer alan benzeşik bir alt grubun oluşturulması olarak açıklamaktadır. Çalışma grubunun üst sosyo-ekonomik düzeyde bir okulun şubesinden oluşması buna neden olarak gösterilebilir.

Söz konusu okulda, ters yüz sınıf öğrenme modelini pilot uygulama olarak bir dördüncü sınıf şubesinde kullanan 1 İngilizce öğretmeni ve onun 27 öğrencisi çalışmanın grubunu oluşturmaktadır. Ayrıca araştırmacı tarafından da gözlemler ve görüşmeler yapılmıştır.

Uygulama süreci

2015-2016 eğitim öğretim yılı birinci döneminde İngilizce öğretmeni Z.K. dersine girdiği bir dördüncü sınıf şubesinde farklı bir uygulamaya yer vermektedir. Pilot uygulama olarak hayata geçirdiği bu öğrenme modeli ile sınıfta ders öğretmek yerine öğrencilerin öğrenme eylemini evde çevrim içi destekle yerine getirdikleri ve öğrenilen konuların sınıfta interaktif etkinlikler ile pekiştirilmesi yönünde bir çalışma yapmaktadır.

Çalışma sürecinde dört hafta boyunca haftada üç saat süreyle “A Long Time Ago” başlıklı ünitenin ters yüz modelde işlenmesine ve sınıf içerisinde geçmiş zaman içerikli oyun, şarkı ve benzeri etkinliklerin yapılmasına dayanan veriler ışığında araştırmacı tarafından ters yüz sınıf öğrenme modelinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Pilot uygulama öncesinde uygulayıcı öğretmen tarafından tüm öğrenciler yourlearningplace ve edmodo çevrim içi sitelere üye yapılmıştır. Öğrenciler yourlearningplace ve edmodo kullanımı için okulun bilgisayar laboratuvarında iki ders saati eğitim almışlardır.

Yourlearningplace’te “Where did you go on holiday? Where did you go on holiday, Mrs Black? It was an exciting weekend. We didn’t see a shark? Past Simple: was and were. Yesterday was not a good day. The pirate didn’t like the treasure. The pirate shouted.” konularında çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar kapsamında video, dinleme parçaları, ödevler ve testler uygulanmıştır.

Edmodo uygulamasında ise öğrencilere geçmiş zaman anlatımlı videolar, çalışma kağıtları ve quizler gönderilmiştir. Ayrıca edmodo ile öğrenciler çevrimiçi yazışma yolu ile İngilizce sohbet etme şansı bulmuşlardır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler öğretmene dijital ortamda verilen yapılandırılmış görüşme formu, öğrencilere uygulanan bir anket ve araştırmacı tarafından yapılan gözlemler ile toplanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinde en çok tercih edilen analiz yöntemleri “betimsel analiz” ve “içerik analizidir.” Bu çalışmada elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Verilerin toplanması sürecinde yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formu kullanılmıştır. Engin ve Donancı (2014) tarafından daha önce yapılan araştırmanın sorularından istifade edilerek öğrenci anketi araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından yapılan gözlemler ise Fer ve Cırık (2006) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve 30 maddeden oluşan “Yapılandırıcı Öğrenme Ortamı Ölçeği”nin 7 maddeden oluşan alt boyutlarından meydana gelen gözlem formu ile yapılmıştır.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Ters yüz sınıf uygulaması, Z.K.’nin görev yaptığı özel ilkokulun dördüncü sınıf şubelerinden yalnızca birisinde yapılmıştır. Z.K. ile görüşmeler süreç içerisinde yüz yüze, süreç sonunda e-posta yolu ve en son değerlendirmelerin toparlanması sürecinde tekrar yüz yüze yapılmıştır.

E-posta yoluyla yarı yapılandırılmış görüşme formunda soruları cevaplayan Z.K. yanıtını yine e-posta yoluyla araştırmacıya bildirmiş, en son hali yüz yüze yapılan görüşmede verilmiştir.

Z.K. ters yüz sınıf uygulaması ile ilgili olarak genel görüşlerini şu şekilde ifade etmektedir: *“Ters yüz sınıf uygulaması öğrencileri çok daha aktif bir hale getiren, öğretmenin rehber olarak yer aldığı ve daha çok büyük yaş gruplarında kullanılmasının daha sağlıklı olacağını düşündüğüm bir uygulama. Ortaokul, lise, üniversite ve yetişkin gruplarda kullanılacak en etkili yöntemlerden biri fakat küçük yaş gruplarında destek gerektiğinden öğrenciyi istenilen aktif düzeyde göremedim.”*

Uygulama sürecindeki zorluklar sorulduğunda “Küçük yaş gruplarında uygulama yaptığımız için öğrenci teknolojiyi kendi başına kullanamadı ve veliden destek aldı. Dolayısıyla öğrenci yeterince aktif olamadı.” demektedir.

Bu modelin uygulanması ile öğrencilerinin ne gibi kazanımları olduğu sorulduğunda, “Farklı bir eğitim modelini görmüş olduk ve biraz daha fazla sorumluluk içinde olduklarını gördük fakat veli desteği olduğundan uygulamanın asıl amacına ulaşamadığını düşünüyorum.” diyerek görüşlerini belirtmektedir.

Z.K. kullandığı önceki metodolojilerle kıyasladığında ters yüz sınıf uygulaması için görüşlerini şu şekilde belirtmektedir: “Küçük yaş grupları ağırlıklı olarak role-play veya dramadan keyif alıyor ve ben de bu yöntemleri kullanmaya özen gösteriyorum. Öğrendikleri bilgiyi hayata geçirdiklerini hissettikleri an dil öğrenmekten zevk alıyorlar. Fakat, ters yüz öğrenme modeli uygulaması sürecinde alışılmadık bir şey yaptıklarının farkındalardı ve kendilerini özel hissetmişlerdi.”

“Büyük yaş gruplarında öğretmenlik yapıyor olsaydım mutlaka bu modeli kullanırdım çünkü bu uygulama öğrenciyi daha aktif hale getiriyor ki dil öğreniminde olmazsa olmazlardan biri öğrencinin aktif olmasıdır. Ayrıca geleneksel öğretim yöntemlerinde verilen ödevlerin sağlıklı bir şekilde yapıldığını ve öğrenciye herhangi bir şey kattığını düşünmüyorum. Bu yöntemle öğrenci verilen ödevin etkililiğini sınıf ortamında yaparak en üst düzeye getirebilir.” Z.K. ters yüz sınıf uygulaması ile ilgili görüşlerini bu ifade ile sonlandırmaktadır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğrencilere uygulanmak üzere bir anket çalışması yapılmıştır. Bu anket hazırlanırken Engin ve Donancı (2014) tarafından daha önce yapılan araştırmanın sorularından istifade edilmiştir. Yarı yapılandırılmış anket formu üç bölümden oluşmaktadır. İlk iki sorunun yer aldığı birinci bölümde öğrencilere yourlearningplace ve edmodo uygulamalarını ne sıklıkla kullandıkları sorulmuştur. Her iki soruya da 17 öğrenci sık sık yanıtı vermiştir. Bazen kullanan öğrenci sayısı yourlearningplace için 10 iken edmodo için 9’dur. 1 öğrenci edmodoyu hiç kullanmadığını belirtmiştir. Yourlearningplace istatistikleri incelendiğinde gönderilen etkinliklerin yüzde 28’inin öğrenciler tarafından hiç yapılmadığı görülmüştür.

İkinci bölümde 3 numaralı maddeden 10 numaralı maddeye kadar evet, kısmen, hayır yanıtlarından oluşan üçlü likerte yer verilmiştir. Ayrıca 3-8. maddelerde “Yanıtınız evet ise neden, ne gibi?” açık uçlu değerlendirme soruları da sorulmuştur. 9 ve 10. maddelerde “Yanıtınız hayır ise neden?” açık uçlu değerlendirme soruları sorulmuştur.

Buna göre 3. maddede *“Bu çalışmanın benim üzerimde olumlu etkisi oldu.”* ifadesinde 27 öğrencinin 22’si (yüzde 81) evet derken 7. maddede *“Bu çalışma bana faydalı oldu.”* diyen öğrenci sayısı 21 (yüzde 78)’dir. Her iki soruda da hayır işaretleyen öğrenci bulunmamaktadır. Ne gibi faydasının olduğu sorulduğunda öğrenciler *“Daha iyi öğrendim (14), kendimi geliştirdim (12), daha iyi anladım (7), eğlenceli (4), yeni şeyler öğrendim (3), kimse benimle alay etmedi (1), sorumluluk sahibi oldum (1), daha çok derse katıldım (1)”* şeklinde kendilerini ifade etmişlerdir.

4. maddede yer alan *“İnternette ödev yapmayı, kitap ve defterde ödev yapmaya tercih ederim.”* ifadesini 27 öğrenciden 14’ü (yüzde 52) evet; 6’sı bazen ve 7’si hayır şeklinde işaretlemiştir.

Yanıtı “evet” olan öğrencilerden 6’sı “*İnternette ödev yapmak eğlencelidir.*” derken 3’ü internette öğrenmenin daha kolay olduğunu, 2’si yazmayı sevmediğini ifade etmiştir.

5. maddede yer alan “*Yeni bir konuyu önce internette öğrenmeyi tercih ederim.*” diyen öğrenci sayısı 27 öğrencide yalnızca 3 (yüzde 11)’dir. 18 öğrenci (yüzde 67) bu soruya hayır yanıtı vermiştir. Benzer bir soru olarak anketin üçüncü bölümünde yer alan tek soruluk 11. maddede “*Yeni bir konuyu öğretmenden öğrenmeyi mi tercih edersin yoksa internette mi?*” sorusuna 25 öğrenci (yüzde 93) “*öğretmenden*” yanıtı vermiştir.

6. maddede yer alan “*İnternette öğrendiğim konularla ilgili sınıf içinde yaptığımız etkinliklerin faydalı olduğunu düşünüyorum.*” ifadesine 12 öğrenci (yüzde 44) evet; 12 öğrenci (yüzde 44) kısmen; 3 öğrenci (yüzde 11) hayır yanıtı vermiştir. Yanıtı evet olan öğrencilerden 9’u bu şekilde öğrenmenin daha iyi olduğunu ifade ederken 2 öğrenci eğlenceli ve 1 öğrenci de İngilizce’sini geliştirme konusunda daha etkili olduğunu ifade etmiştir.

8. maddede yer alan “*İnternette ders anlatımlı videoların öğrenmeye olumlu etkisi oldu.*” ifadesine 27 öğrenciden 14’ü (yüzde 52) evet; 12’si (yüzde 44) kısmen ve yalnızca 1’i hayır yanıtı vermiştir. Yanıtı evet olan öğrencilerden 6’sı *internette video ile öğrenmenin etkili olduğunu, 6’sı eğlenceli ve hatırlatıcı olduğunu, 2’si kendisini geliştirdiğini* ifade etmiştir.

9. maddede yer alan “*Edmodo’da öğretmenin gönderdiği videoları seyrettim.*” diyen öğrencilerin sayısı 19 (yüzde 70)’dur. 3 öğrenci videoları hiç izlemediğini ifade etmiştir. Videoları izlemediğini ifade eden öğrenciler gerekçe olarak *videoları bulamadıklarını veya internette video ile öğrenmenin sıkıcı olduğunu* söylemektedirler.

10. maddede yer alan “*Edmodo’da öğretmenin gönderdiği çalışma kağıdı ve quizlerin tamamını yaptım.*” diyen öğrenci sayısı sadece 11 (yüzde 41) iken kısmen yaptım diyen öğrenci sayısı 14 (yüzde 52)’tür. Hiç yapmadığını ifade eden 2 öğrenci ise gerekçe olarak *zamanlarının olmamasını* ifade etmiştir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Sınıf içi etkinliklerin nasıl yapıldığını görmek üzere araştırmacı tarafından iki ders saati ile gözlem yapılmıştır. Fer ve Cırık (2006) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ve 30 maddeden oluşan “Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeği”nin 7 maddeden oluşan alt boyutları öğrenme ortamının ders-içi ortam özelliklerini vermektedir. Gözlem öncesinde bu alt boyutların takip edilebilmesi için bir gözlem formu oluşturulmuştur:

1. Tartışmalar ve görüşmelerin bulunması.
2. Kavramsal çelişkilerin olması.
3. Düşüncelerin diğerleriyle paylaşılması.
4. Materyal ve kaynakların çözüme götürmeyi amaçlaması.
5. Yansıtma ve kavram keşfi için motive etmesi.
6. Öğrenen ihtiyaçlarını karşılaması.
7. Anlam oluşturma ve gerçek yaşam olaylarıyla bağlantı kurulmasıdır.

Öğrencilerin çevrimiçi görevlerle öğrenme işlemini yeterince gerçekleştiremedikleri görülmüştür. Öğretmen konuların tam öğrenilebilmesi için geleneksel yöntemlere başvurmuştur. Derslerde kısa bir tekrarın ardından interaktif etkinliklere yer vermiştir.

Sınıf içi etkinlikler oldukça başarılı bir şekilde yapılmıştır. Öğretmen yourlearningplace programının akıllı tahta etkinliklerine yer vermiştir. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin yapılan etkinliklerden keyif aldıkları görülmüştür. Öğrencilerin katılımı üst düzeydedir. Akıllı tahta kullanımı, dijital oyunlar, şarkı, yarışmalar gibi etkinliklerle öğrenci-merkezli bir ders uygulaması yapılmıştır.

Öğrencilerin bilhassa tartişmalarda ve gürüşlerin belirtilmesinde çekimser oldukları, İngilizce serbest konuşma konusunda tedirgin oldukları gözlemlenmiştir. Bu durumun kendilerini İngilizce ile ifade etmek konusunda yetersiz hissetmelerinden kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

TARTIşMA

Araştırmacının ve uygulayıcı öğretmenin ortak kanaati ters yüz sınıf modelinin öğrenme ortamı için etkili olabileceği ancak ilkokul öğrencileri gibi küçük yaş gruplarında öğrencilerin öğrenmenin sorumluluğunu bizzat almak konusunda sıkıntıların yaşandığı bu nedenle de daha büyük yaş gruplarında kullanmanın daha etkili olacağı yönündedir. Alanyazın incelendiğinde ters yüz sınıf uygulamalarına üniversitelerde ve bilhassa liselerde yer verildiği görülmektedir (Muldrow, 2013).

Öğrencilere uygulanan anket bulguları öğrencilerin bu özel çalışmayı sevdiklerini, internette ödev yapmayı, bilişim teknolojilerini öğrenme amacıyla kullanmayı eğlenceli bulduklarını göstermektedir. Ancak öğrencilerin yüzde doksan üçü yeni bir konuyu dijital ortamda öğrenmektense öğretmenden öğrenmeyi tercih ettiklerini de ifade etmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin bilişim teknolojilerini okul ve ev ortamında kullanmayı sevseler de bunun öğretmenin yerini tutmayacağını ortaya koymaktadır. Görünen odur ki öğretmenler, öğrenme sürecinde çok özel bir yere sahiptir.

2013 yılında British Council tarafından düzenlenen Going Global konferansında öğretmenlik mesleğinin sona mı geldiği tartişılmıştır. Genel olarak uzaktan eğitim araçlarının sağladığı kolaylıklara vurgu yapılırken uzman eğitimci Wright, eğitimin öğretmen ile öğrenci arasındaki güven bağı olduğunu ve bunu sanal öğrenmenin gerçekteleştiremeyeceğini ifade etmektedir. Abdullah, Abu Bakar ve Mahbob (2012) tarafından Malezya'da gerçekteleştirilen başka bir araştırmada öğrenciler, eğitim sürecinde öğretmenlerin esas etken olduğunu ifade etmektedir. Usatoday'de yayımlanan başka bir makalede Millenial Branding firması tarafından üniversitede öğrenim gören binden fazla öğrenciye uygulanan anket sonucuna göre öğrencilerin yüzde yetmiş sekizi sanal öğrenme alanlarından daha ziyade geleneksel sınıf ortamını tercih ettiklerini belirtmektedir (<https://www.usatoday.com>, 2013).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Z.K.'nin de ifade ettiği gibi öğrenmenin sorumluluğunu üstlenmek için ilkokul öğrencilerinin henüz yeterli olgunluğa erişmedikleri görülmüştür. Öğrenciler çevrimiçi sorumluluklarını istedik düzeyde yerine getirmemiştir. Videolar, çevrimiçi görevler, çevrimiçi testler, çevrimiçi görüşmeler konusunda yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Buna karşın öğrenciler bu yeni uygulamayı farklı bulduklarından geleneksel yöntemlere göre daha eğlenceli bir uygulama olarak kabul etmişlerdir.

Ters yüz sınıf modeli öğrenme etkinliklerine çok zaman kalmayan sınıf ortamlarında biraz daha yer açmak için işlevsel bir role sahiptir. Bu modelde öğrenci evde konuyu öğrenir, okula bilgilerini pekiştirmek ve yapılandırmak için gelir. Sosyal öğrenme ortamı olarak bu model hem sosyal çevrimiçi ağların hem de sosyal gerçekteleştirilmesi konusunda öğrencilerin kişisel gelişimleri için de mutlaka faydalıdır. Ancak bu araştırma göstermiştir ki dördüncü sınıf gibi küçük yaş grupları (9-10 yaş) bu farklı uygulamaya henüz hazır değillerdir. Öğrenciler öğrenmenin okulda gerçekteleşmesini istemektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılan bir çalışmada araştırmacı Engin, 19-21 yaş aralığındaki öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde öğretmenin sınıf içerisinde açıklamaları yapmasını tercih ettiklerini ifade etmektedir (2014). Bu durum yapılan çalışma sonucu ile paralel bir gösterge'dir.

Okul bilginin öğrenildiği yer olarak kalmaya devam etmelidir. Öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğretmen etkileşimi eğitim öğretim sürecinin temeli kalmaya devam edecek gibi görülmektedir. Her türlü eğitsel faaliyet, araç-gereç, model ve yaklaşım bu temel üzerine inşa edilecektir. Bu durum Sokrates'ten beri bu şekilde devam etmiştir.

Purdue Üniversitesi öğretim üyelerinden Dr. Scott ters yüz sınıf modeli her sınıf için uygun değildir, demektedir (ITaP, 2013). Özellikle sınav odaklı eğitim siteleri için bu modeli önermemektedir. Bunun yerine öğrencilerin grup çalışmaları ile ürünler ortaya koydukları, projeler geliştirdikleri sınıflar ve eğitim programları için daha uygundur (ITaP, 2013).

Ters yüz sınıf modeli uygulandığı takdirde daha büyük yaş gruplarında daha net bulgular ortaya koyabilir. Yine de yeni öğrenilen bir bilginin keşfedilmesi, öğrenilmesi ve öğretilmesi en azından ilkökul seviyesinde sınıf ortamında olmaya devam etmesi daha sağlıklı olacaktır. Öğretmen sınıf içi yükün bir kısmını internet aracılığı ile evlere taşıyabilir ve böylece esas pekiştirme işi için okulda belki daha fazla zaman yaratabilir. Ters yüz sınıf modeli ile harmanlanmış öğrenme modeli karışımı melez bir modelin en azından ilkökul seviyesinde öğrencilerin başarısını artırmada daha etkili olabileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Abdullah, Y., Abu Bakar, N. R. & Mahbob, M. H. (2012). *Student's Participation In Classroom: What Motivates Them To Speak Up?* Social and Behavioral Sciences.
- Akın, F. (?). *İkinci dünya savaşı sonrası yenedünya düzeni ve Türkiye*. İş ve Hayat
- Allen, E., Seaman, J. & Garrett, R. (2007). *Blending in the extent and promise of blended education in The United States*.
- Bergmann, J., Overmyer, & Wilie. (2012). *The flipped class: What it is and what it is not*. The Daily Riff.
- Bergmann, J., Sams, A. (2012). *Flip your classroom. Reach every student in every class every day*.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Örnekleme yöntemleri*. <http://w3.balikesir.edu.tr/~msackes/wp/wp-content/uploads/2012/03/BAY-Final-Konulari.pdf>
- Cisco.http://www.cisco.com/c/dam/en_us/solutions/industries/docs/education/flipped_classroom_whitepaper.pdf
- Engin, M. (2014). *Extending The Flipped Classroom Model: Developing Second Language Writing Skills Through Student-Created Digital Videos*. Journal Of The Scholarship Of Teaching And Learning, Vol. 14, No. 5, December 2014
- Engin, M., Donancı, S. (2014). *Flipping The Classroom In An Academic Writing Course*. Journal Of Teaching And Learning With Technology, Vol. 3.
- Fer, S. ve Cırık, İ. (2006). *Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması*. XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 13-15 Eylül 2006, Muğla.
- Fulton, K. (2012, April). *Inside the flipped classroom*. The Journal. <http://thejournal.com/articles/2012/04/11/the-flipped-classroom.aspx>
- Green, G. (2012). *The Flipped Classroom And School Approach: Clintondale High School*. Presented At The Annual Building Learning Communities Education Conference, Boston, Ma. <Http://2012.Blconference.Com/Documents/Flipped-Classroom-School-Approach.Pdf>
- Hamdan, N., Arfstrom, K., McKnight, K. & McKnight, P. (2013). *A review of flipped learning*. George Mason Üniversitesi. Pearson.
- ITap, (2013). *Best Practices For The Flipped Classroom*. Purdue Üniversitesi.
- Kara, C. O. (2016). *Ters Yüz Sınıf*. Tıp Eğitim Dünyası. Sayı 45.
- Karahan, M. (2001). *Eğitimde Bilgi Teknolojileri*. Malatya, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Böte Ders Notları.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Pegem A Yayınları. Ankara.
- Kaya, S., Özkeş, B. (2015). *Etkinlik Örnekleriyle Güncel Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları-III, Döndürülmüş Sınıf (Flipped Classroom) Temelli Öğrenme-Öğretme Yaklaşımı*.
- Michael, J. (2006). *Where's The Evidence That Active Learning Works?* Advances Physiology Education, 30, 159-167.
- Muldrow, K. (2013). *A New Approach To Language Instruction— Flipping The Classroom*. Special Focus On Instruction.

- Prensky, M. (2001). *Digital natives, digital immigrants, on the horizon*. 9(5), 1-6. Mcb University Press, vol. 9 no. 5.
- Saygılı, S. (2013). *Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Geçiş Sürecinde Eğitimde Dönüştürücü Bir Entelektüel Olarak Öğretmenler*. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı, 263-274
- Taş, Y., Demirdöğmez, M., Küçükoğlu, M. (2017). *Geleceğimiz Olan Z Kuşağının Çalışma Hayatına Muhtemel Etkileri*. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi. Cilt, 7. Sayı, 13.
- Toffler, A. (1980). *The third wave*. Bontom Books. ABD.
- Toto, R., & Nguyen, H. (2009). *Flipping The Work Design In An Industrial Engineering Course*. Paper Presented At The ASEE/IEEE Frontiers In Education Conference, San Antonio, TX.
- Wright, P. (2013). <https://www.theguardian.com/teacher-network/teacher-blog/2013/jun/20/technology-not-replace-teaching-learning>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları
- Yoshida, H. (2015). *Perceived Usefulness Of "Flipped Learning" On Instructional Design For Elementary And Secondary Education: With Focus On Pre-Service Teacher Education*.